

Трактатъ, издаде единъ манифестъ подъ наименованіе „Хитигу-
 маюнъ,“ чрезъ който ушь се пргласяваше равенство между
 Турцитѣ и Христіянскитѣ подданици: но положеніето на Бъл-
 гаритѣ, си останж почти сжщото каквото бѣ и по отпреди.—
 При всичко това впрочемъ, трѣбва да се забѣлѣжи: че у Бъл-
 гаритѣ се произведи единъ нравственъ превратъ, тѣ се стресна-
 хж и сжбудихж отъ дълбокія си робски сжнь, вжодушевени
 вижда се отъ благотворнитѣ влиянія на разнovidнитѣ фази на
 тая война. Въ сжображеніе на това си нравственно-народно
 пробужданье: тѣ почнахж да вжзставатъ не само противъ тур-
 ската свѣтска власть, но — и противъ духовната власть на
 Грѣцкитѣ Владици, що управляваха по него време духовно въ
 цѣла Българія; и центръ-тъ на такивато политически вжзстанія
 срещу турското правителство, както и на духовнитѣ борьби
 срещу Грѣцкото Духовенство, бѣше въ онія времена градъ-тъ
 Велико Тѣрново. Преди обаче да поченимъ разказъ-тъ си
 за тогавашнята духовна борба срещу Тѣрновскія Грѣцки Вла-
 дика Неофита; и за да не прикжсвами жицатж на исторически-
 тѣ сжбитія по политическиѣ народни вжзстанія: — ніе ще
 разкажимъ по напредъ за народното вжзстаніе срещу турската
 власть пригответено и повдигнато отъ дяда Никола Панталонджія-
 та въ Тѣрново, презъ лѣтото на 1856 година. — Това вжз-
 станіе даде поводъ да се разказва за него разнovidнимъ обра-
 зомъ; едни казваха едно, а други друго; други же разказваха, че
 това проектирано вжзстаніе отъ дяда Никола, е имало обширни
 разклоненія въ тогавашнія Тѣрновски Санджакъ (округъ). —
 Онова което ще разкажимъ за това вжзстаніе, то го узнахми
 слѣдъ избухванъето му, понеже ніе бѣхми дошли тукъ въ
 Тѣрново преди малко време. Но узнахми, че дѣйствително то
 е имало расклоненія въ Трявна, Габрово, Дряново, Ляско-
 вица, по околнитѣ по малки села и градовце даже и по
 колибитѣ. При всичко това обаче, дяду Никола подигна това
 вжзстаніе презъ мѣсяць Юлія 1856 година по единъ дѣйстви-
 телно много и до днесъ непонятенъ начинъ; защото както то-